

Forslag fra Arve Løberg:

Finansiering av flercampus – høyskoler og universitet

Forslag til vedtak:

Regjeringen må gjennomføre ambisjonene i Hurdalsplattformen om at den vil stille tydeligere nasjonale krav til universiteter og høyskoler om geografisk nærvær for å møte regionale kunnskaps- og kompetansebehov, og sikre tilgang til et bredt utdanningstilbud der man bor.

Bakgrunn:

Til tross for at Regjeringen ba finansieringsutvalget for høyere utdanning i et tilleggsmandat om å se på finansieringen av de universiteter- og høyskoler som har flere campus, kom det ikke noe forslag fra utvalget. Nå må høyere utdannings- og forskningsminister Ola Borten Moe sørge for at det gis en økonomisk kompensasjon for de universiteter og høyskoler som har mange studiesteder.

Nord universiteter har 8 studiesteder fra Stjørdal i sør til Stokmarknes i nord. Det minste studiestedet har 1.750 innbyggere. Universitetet har de samme krav til faglig standard på undervisning og forskning på de små som de store studiestedene. Nord universitet som flercampus-institusjon har moderne organisasjons- og arbeidsformer og utnytter og utvikler de muligheter digitaliseringen gir, men det er uansett vesentlige ekstrakostnader ved flercampusuniversiteter.

Disse ekstrakostnadene er blant annet knyttet til:

- Etablering, drift og vedlikehold/oppgradering av fysisk og digital infrastruktur på flere studiesteder
- Leveranser av tjenester med stor geografisk spredning
- Geografisk distribuerte fagmiljø (undervisning og FoU) krever lokal bemanning av en rekke støtte- og koordinerende funksjoner, som blant annet bibliotek, IT-drift, studieveiledere og annen infrastruktur for forskning og forskningsbasert undervisning
- Undervisning gis ofte til program/emner med færre studenter da rekrutteringsgrunnlaget ofte er mindre
- Kvalitetskrav i utdanningstilbud og i FoU-virksomheten krever koordinering, samhandling og bruk av fagressurser på tvers av studiestedene
- Kommunikasjon- og informasjon knyttet til koordinering av virksomhet på flere studiesteder og til ulike geografisk betingende kulturer
- Studentdemokratiet, studentvelferd og psyko-sosialt studentmiljø på og på tvers av studiestedene
- Mange vertskommuner å samhandle med og etablere gode vilkår for studenters trivsel og velferd

Solberg-regjeringen satte i sin tid ned et utvalg som skulle se på «Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn». I sin rapport, som ble levert i 2020, krev utvalget blant annet:

«Utdanningssystemet spiller en sentral rolle ved valg av bosted og dermed også for tilgangen til fremtidig arbeidskraft for næringslivet i en region. Unges bostedspreferanser påvirkes blant annet av tilgang til typiske urbane tilbud som et variert arbeidsmarked, et godt kulturtilbud og sosiale møtesteder. Et godt og attraktivt studietilbud kan også ha stor betydning for tilflytting. Studier har vist at rundt 70 prosent blir værende i regionen der de har gjennomført studiene. Av studenter som i tillegg er født i samme region, blir hele 80 prosent værende.

Samhandling mellom næringslivet og universitets- og høyskolesektoren er av stor betydning for regional og nasjonal verdiskaping. Ikke minst spiller universitetene og høyskolene en viktig rolle for kompetansen til arbeidskraften i det regionale næringslivet.»

Å være en «desentral» institusjon er svært viktig for Nord universitet – faktisk en viktig del av universitets identitet. Men en slik organisering er også kostnadsdrivende sammenlignet med å samle forskning og utdanning på få steder.

Det må tas hensyn til flercampusinstitusjonenes spesielle kostnader i finansieringsmodellen for sektoren som skal komme på plass fra 2024. Til syvende og siste blir finansieringsmodellen en test på hvorvidt regjeringen ønsker å følge opp sine egne ambisjoner.

Det må tas høyde for ekstrakostnadene framover. Bare slik kan regjeringen sikre gode flercampusinstitusjoner som fortsatt evner å gi et bredt utdanningstilbud uavhengig av hvor i landet man bor. Det vil imøtekomme nasjonale kvalitetskrav og gi tilgang til kompetanse og kunnskap landet rundt gjennom forskningsbasert innovasjon og verdiskaping i lokale samarbeidsprosjekter.